

Зустріч зі стейкхолдерами як методичний інструмент формування професійно орієнтованої англомовної компетентності студентів-економістів

Добровольська Оксана Ярославівна¹

Опубліковано	Секція	УДК
30.09.2025	Освіта	378(477):811.111

DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.18813333>

Анотація. У статті розглянуто зустрічі зі стейкхолдерами як ефективний методичний інструмент формування професійно орієнтованої англомовної компетентності студентів економічних спеціальностей. Традиційні методи викладання англійської мови часто не враховують реальні професійні ситуації. Студенти мають труднощі з перенесенням мовних знань у практичний контекст (переговори, презентації, ділове листування). Відсутність автентичних комунікативних практик знижує мотивацію та ефективність навчання. Отже, в умовах сьогодення зростає потреба у фахівцях, які володіють англійською мовою для професійного спілкування. Зустрічі зі стейкхолдерами моделюють реальні бізнесові та професійні сценарії, що відповідає сучасним освітнім тенденціям. Такий підхід сприяє розвитку soft skills (комунікація, критичне мислення, співпраця), які є затребуваними на ринку праці. Стаття акцентує увагу на діалогічному та інтерактивному характері таких зустрічей, що забезпечує поєднання теоретичних знань із практичними навичками комунікації у професійному середовищі. Зустрічі зі стейкхолдерами моделюють реальні ситуації взаємодії майбутніх економістів із представниками бізнесу, державних установ та міжнародних організацій, сприяючи розвитку критичного мислення, уміння аргументувати позицію та приймати колективні рішення. Методика передбачає використання сценарних карт, автентичних діалогів та мультимодальних завдань, що дозволяє студентам занурюватися у професійний контекст і формувати компетентність, необхідну для успішної діяльності в глобалізованому економічному просторі. У статті окреслено проблематику інтеграції зустрічей із зацікавленими сторонами у навчальні програми, визначено їхню актуальність для сучасної економічної освіти, сформульовано цілі та очікувані результати впровадження. Такий підхід не лише підвищує рівень володіння англійською мовою, але й формує навички міжкультурної комунікації, професійної етики та стратегічного мислення, що є ключовими для конкурентоспроможності майбутніх фахівців.

Ключові слова: діалогічні та мультимодальні підходи до навчання, мовна підготовка студентів-економістів, інтеграція теорії та практики з англійської мови за професійним спрямуванням, сценарні навчальні інструменти, спільна розробка

---

¹ доктор філологічних наук, професор,
кафедра фінансів, обліку і оподаткування,
Ужгородський торговельно-економічний інститут
Київського національного торговельно-економічного університету
м. Ужгород, Україна
oxanadobrovolska@ukr.net
<https://orcid.org/0000-0001-7412-22442>

навчальних програм, професійно орієнтована компетенція англійської мови, зустрічі зацікавлених сторін у вищій освіті.

Meeting with stakeholders as a methodological tool for developing professionally oriented English language competence of economics students

Abstract. The article considers meetings with stakeholders as an effective methodological tool for the formation of professionally oriented English-language competence of students of economic specialties. Traditional methods of teaching English often do not take into account real professional situations. Students have difficulties in transferring language knowledge into a practical context (negotiations, presentations, business correspondence). The lack of authentic communicative practices reduces motivation and effectiveness of learning. Therefore, in today's conditions, the need for specialists who know English for professional communication is growing. Meetings with stakeholders model real business and professional scenarios, which corresponds to modern educational trends. This approach contributes to the development of soft skills (communication, critical thinking, cooperation), which are in demand on the labour market. The author emphasizes the dialogical and interactive nature of such meetings, which ensures the combination of theoretical knowledge with practical communication skills in a professional environment. Stakeholder meetings simulate real-life situations of interaction between future economists and representatives of business, government agencies, and international organizations, promoting the development of critical thinking, the ability to argue a position, and make collective decisions. The methodology involves the use of scenario maps, authentic dialogues, and multimodal tasks, which allows students to immerse themselves in the professional context and form the competence necessary for successful activity in the globalized economic space. The article outlines the issues of integrating stakeholder meetings into curricula, determines their relevance for modern economic education, and formulates the goals and expected results of implementation. Such an approach not only increases the level of English proficiency, but also forms the skills of intercultural communication, professional ethics, and strategic thinking, which are key to the competitiveness of future specialists.

Key-words: dialogic and multimodal teaching approaches, economics students' language training, integration of theory and practice in ESP, scenario-based learning tools, participatory curriculum development, professionally oriented English competence, stakeholder meetings in higher education.

Вступ

У сучасних умовах глобалізації та інтернаціоналізації професійної діяльності англійська мова стає ключовим інструментом комунікації у бізнесі, науці та освіті. Традиційні методи викладання англійської мови за професійним спрямуванням часто залишаються відірваними від реальних практик, що знижує ефективність формування комунікативної компетентності студентів. **Проблематика** дослідження полягає у відсутності автентичних комунікативних ситуацій, які б дозволяли студентам застосовувати мовні знання у професійному контексті. Це створює розрив між теоретичним навчанням та практичними потребами майбутніх фахівців. **Актуальність** дослідження зумовлена зростаючою потребою у спеціалістах, здатних ефективно взаємодіяти англійською мовою з різними стейкхолдерами — роботодавцями, клієнтами, колегами, міжнародними партнерами. Зустрічі зі стейкхолдерами як навчальний інструмент дозволяють моделювати реальні професійні сценарії, що відповідає сучасним тенденціям у вищій освіті та сприяє розвитку soft skills. **Мета дослідження** — обґрунтувати ефективність використання зустрічей зі стейкхолдерами

як інноваційного інструменту навчання англійської мови за професійним спрямуванням та визначити їхню роль у формуванні автентичної комунікативної практики студентів. **Завдання дослідження:** 1) проаналізувати теоретичні засади використання автентичних комунікативних практик у навчанні англійської мови; 2) визначити роль стейкхолдерів у процесі професійно орієнтованого навчання; 3) розробити модель зустрічі зі стейкхолдерами як навчального сценарію; 4) оцінити ефективність такого підходу у формуванні мовних та комунікативних навичок студентів. **Об'єкт дослідження:** процес навчання англійської мови за професійним спрямуванням. **Предмет дослідження:** використання зустрічей зі стейкхолдерами як інноваційного інструменту для розвитку англомовної компетентності у професійному контексті. **Гіпотеза дослідження:** використання зустрічей зі стейкхолдерами як навчального інструменту сприятиме більш ефективному формуванню професійно орієнтованої англомовної компетентності студентів, ніж традиційні методи навчання; залучення автентичних учасників та реальних сценаріїв підвищить мотивацію студентів, розширить їхні комунікативні навички та забезпечить практичне застосування мовних знань у професійному контексті. **Методика** передбачає використання сценарних карт, автентичних діалогів та мультимодальних завдань, що дозволяє студентам занурюватися у професійний контекст і формувати компетентність, необхідну для успішної діяльності в глобалізованому економічному просторі.

Очікувані результати:

Методичний результат: розробка моделі проведення зустрічей зі стейкхолдерами як навчального сценарію для курсів англійської мови за професійним спрямуванням.

Практичний результат: підвищення рівня володіння студентами англійською мовою у професійних ситуаціях (переговори, презентації, дискусії, ділове листування).

Психолого-педагогічний результат: зростання мотивації студентів до вивчення англійської мови через залучення до реальних комунікативних практик.

Науковий результат: підтвердження ефективності інтеграції автентичних комунікативних інструментів у процес навчання мов за професійним спрямуванням.

Соціальний результат: формування у студентів навичок співпраці зі стейкхолдерами, що відповідає сучасним вимогам ринку праці.

Аналіз публікацій. У сучасних дослідженнях з методики викладання англійської мови за професійним спрямуванням особливу увагу приділяють концепціям ESP, CLIL та experiential learning. Дослідження у сфері викладання англійської мови за професійним спрямуванням (ESP) та інтегрованого навчання змісту й мови (CLIL) демонструють значний поступ у пошуку ефективних методів формування професійно орієнтованої англомовної компетентності. Класична праця з ESP (Dudley-Evans & St John, 1998) [1] підкреслює необхідність врахування реальних комунікативних потреб студентів, що зумовлює використання автентичних матеріалів та жанрів професійного дискурсу. Це створює основу для розуміння зустрічей зі стейкхолдерами як інструменту, який безпосередньо відповідає на запит практичної автентичності. Концепція experiential learning (Kolb, 1984) [2] додає ще один вимір до обґрунтування цього формату, підкреслює значення навчання через досвід. Навчання через досвід передбачає циклічний процес: дія → рефлексія → концептуалізація → застосування. У контексті CLIL сучасні дослідження (Ruiz de Zarobe, 2025 [3]; Pérez Cañado, 2024 [4]) акцентують на інтеграції предметного контенту та мовного навчання. Такий підхід дозволяє студентам одночасно засвоювати знання зі своєї спеціальності та розвивати мовні навички. У ширшому освітньому контексті концепція stakeholder engagement (Freeman, 2010) [5] розглядає стейкхолдерів як ключових учасників процесу прийняття рішень. Перенесена у сферу освіти, ця ідея означає залучення представників професійної спільноти до

навчального процесу, що забезпечує автентичність та практичну спрямованість навчання.

Таким чином, зустрічі зі стейкхолдерами відповідають моделі *experiential learning*, оскільки студенти отримують досвід реальної комунікації, осмислюють його у процесі рефлексії та застосовують нові знання у подальших професійних ситуаціях. Їх можна розглядати як практичну реалізацію CLIL, адже вони поєднують професійний зміст (наприклад, фінансові чи юридичні кейси) з англійською комунікацією. Поєднання ESP, CLIL та *experiential learning* створює теоретичне підґрунтя для використання зустрічей зі стейкхолдерами у навчанні англійської мови за професійним спрямуванням. Цей формат відповідає сучасним тенденціям у методиці викладання іноземних мов, забезпечує автентичність комунікації та сприяє розвитку комплексної компетентності студентів. Отже, зустрічі зі стейкхолдерами стають не лише методичним, але й педагогічним інструментом, який сприяє формуванню професійної ідентичності студентів.

К. Гайленд (2006) [6] наголошує, що англійська мова для академічних та професійних цілей (EAPP) повинна зосереджуватися не лише на мовних структурах, а й на дискурсних практиках, усвідомленні жанрів та прагматичній компетентності – навичках, які особливо важливі для економістів, що займаються міжнародною документацією, транскордонними переговорами та рекомендаціями щодо політики на основі даних.

Як стверджують Т. Дадлі-Еванс та М. Дж. Сент-Джон (1998) [7], викладання англійської мови для спеціалістів (ESP) має починатися з аналізу потреб і продовжуватися через адаптований контент, моделювання реального світу та постійну рефлексію. Для студентів-економістів це передбачає опанування: термінології, що використовується в економічному аналізі, статистиці та фінансах; комунікативних процедур, типових для бізнес-звітності та міжнародного листування; здатності інтерпретувати та представляти дані, такі як графіки, діаграми та інфографіка; функціональних завдань, таких як написання резюме, проведення брифінгів та участь у панельних дискусіях.

Г. Бастуркмен (2006) [8] зазначає, що таке навчання повинно зосереджуватися на комунікативних подіях, які є поширеними в цільовій професії, тим самим допомагаючи учням розвивати як вільне володіння мовою та дискусійну компетентність.

У дослідженні А. Л. Штепи [9] вивчено методи і підходи, які сприяють покращенню якості навчання англійської мови та формуванню фахової компетентності студентів економістів. Засвоєння фахової лексики, міжкультурна комунікація та самостійна робота – важливі компоненти цього процесу.

Ю. М. Деяк та ін. (2023) [10] визначають основні методичні засади формуванні мовної фахової компетентності на заняттях англійської мови у ЗВО: інтеграція професійної лексики, використання інноваційних технологій, диференційований підхід та використання інтерактивних методів.

Н. М. Гаврилюк (2022) [11] виокремлює низку нових методів навчання студентів-економістів, завдяки яким можна проводити якісне навчання іноземної мови: когнітивно-орієнтовані технології (розмовні методи навчання, семінари, дискусії, проблемне навчання, когнітивні карти, засоби та логічне навчання тощо); діяльність-орієнтована технологія (проектні методи, ситуаційне навчання, ігри організаційної діяльності, комплексні завдання, імітаційне ігрове моделювання соціальних процесів тощо), особистісно-орієнтовані технології (інтерактивні та імітаційні ігри, розвиваючі тренінги тощо).

Як слушно стверджують А. Протасова і А. Свобода (2024) [12], викладання англійської мови професійного призначення для економістів зосереджене на

навчальних цілях, визначених економічною сферою, яка вимагає вивчення значної кількості термінів, фразеологізмів та ідіом, а отже – застосування лексичного підходу, орієнтованого на вивчення типових мовних конструкцій та їх використання в реальних комунікативних ситуаціях.

О. Ступницький та О. Приятельчук (2021) [13] наголошують на важливості мовної фахової підготовки, яка є ключовою складовою для ефективної комунікації з представниками міжнародного бізнесу. Особлива увага приділяється практичній спрямованості навчання, використанню інтерактивних методів навчання, зокрема сучасних технологій, онлайн-платформ та мультимедійних ресурсів, а також міждисциплінарному підходу викладання, що сприяє розвитку універсальних компетенцій, які дозволяють студентам застосовувати знання, навички та термінологію з різних дисциплін у комплексному професійному середовищі.

У дослідженні Л. Усик та ін. (2021) [14] акцент зроблено на інтеграції іноземної мови з профільними дисциплінами, що дозволяє студентам використовувати мову для професійного зростання, і запропоновано активні методи навчання, зокрема моделювання професійно орієнтованих ситуацій, рольові ігри, роботу в командах, які сприяють розвитку комунікативної компетентності, творчого мислення та здатності до колективного вирішення проблем.

Л. Корольчук (2025) [15] також доводить, що викладання іноземної мови в межах спеціальності «МЕВ» має базуватися на поєднанні кількох ключових компонентів: поглибленого вивчення спеціалізованої термінології, інтеграції мовної підготовки з професійними дисциплінами, практичного застосування набутих знань у моделюванні переговорних процесів, участі у симуляціях міжнародних бізнес-зустрічей та дипломатичних перемовин. Ключовими аспектами є створення автентичного мовного середовища і впровадження міждисциплінарного підходу, що ґрунтується на тісній інтеграції мовної підготовки з фундаментальними знаннями у сфері міжнародного права, фінансового менеджменту, логістики та інших ключових компонентів, які визначають структуру й динаміку міжнародних економічних відносин.

В. Нікітенко, С. Гриша, В. Бобраков (2025) [16] визначають найефективніші комунікативні завдання та методи для підвищення професійних навичок англійської мови серед студентів економістів, такі як обговорення кейсів, рольові симуляції та аналіз економічних текстів, оскільки практично-орієнтовані підходи значно покращують здатність студентів використовувати предметно-орієнтовану мову в професійному контексті. Визначення та систематизація педагогічних стратегій, що сприяють розвитку професійних комунікативних навичок англійської мови серед студентів-економістів, аналізуються крізь призму комунікативного викладання мов (CLT), інтегрованого змісту та мови (CLIL), проектного та симуляційного навчання з англійської мови для спеціалістів. На основі аналізу, зосередженого на дидактичних моделях, типах комунікативних завдань та методах, що сприяють набуттю як лінгвістичних, так і дисциплінарних компетентностей, було вироблено концептуальну модель практично-орієнтованої англійської мови для студентів-економістів, яка дозволить викладачам збалансувати лінгвістичні цілі з професійною актуальністю. Вона базується на чотирьох основах: 1) адаптація контенту до спеціалізацій та кар'єрних цілей студентів; 2) моделювання форматів комунікації, типових для економічної практики; 3) упровадження мовного навчання в рамках дисциплінарного навчання; 4) надання студентам можливості застосовувати мовні навички в академічному та робочому середовищі, зокрема, в реалістичних командних та міжфункціональних сценаріях, що моделюють середовище співпраці, з яким студенти, ймовірно, зіткнуться в багатонаціональних компаніях або політичних установах. Як слушно зауважують автори, ці види діяльності розвивають не лише вільне володіння мовою, але й такі м'які навички, як командна робота, лідерство та публічні виступи.

Коло невирішених питань. Попри значний поступ у дослідженнях з методики викладання англійської мови за професійним спрямуванням, низка аспектів залишається відкритою для подальшого осмислення. Аналіз сучасних публікацій у сферах ESP, CLIL та experiential learning свідчить про високий потенціал цих підходів у формуванні автентичної комунікативної практики, проте їх інтеграція у формат зустрічей зі стейкхолдерами потребує додаткового теоретичного та методичного обґрунтування. Зокрема, актуальним є питання балансу між навчальними та професійними цілями, пошуку валідних інструментів оцінювання ефективності, а також забезпечення масштабованості та ресурсної доступності таких практик. Крім того, міжкультурний вимір автентичної комунікації вимагає глибшого аналізу, адже культурні відмінності можуть як збагачувати навчальний процес, так і створювати комунікативні бар'єри. Таким чином, окреслення кола невирішених питань дозволяє визначити напрями подальших досліджень та підкреслює наукову новизну запропонованого нами підходу: 1) баланс між навчальними та професійними цілями. У працях з ESP та CLIL підкреслюється важливість інтеграції предметного контенту та мовного навчання, проте залишається відкритим питання: як забезпечити рівновагу між академічними завданнями та реальними інтересами стейкхолдерів, які беруть участь у зустрічах? 2) методи оцінювання ефективності. Дослідження у сфері experiential learning наголошують на значенні рефлексії та практичного застосування знань. Проте бракує стандартизованих інструментів для кількісного та якісного вимірювання результатів зустрічей зі стейкхолдерами (мовні навички, soft skills, мотивація); 3) масштабованість та ресурсозатратність. У публікаціях про stakeholder engagement у вищій освіті зазначається, що залучення зовнішніх учасників вимагає значних організаційних ресурсів. Невирішеним залишається питання: як масштабувати цей підхід для великих груп студентів або для різних спеціальностей без втрати автентичності? 4) інтеграція у навчальні програми. Попри позитивні результати апробацій CLIL та ESP, досі не розроблено чітких методичних рекомендацій щодо системного впровадження зустрічей зі стейкхолдерами у навчальні плани університетів. Потребує уточнення, як інтегрувати такі практики у вже існуючі курси без перевантаження студентів; 5) міжкультурний аспект. Автентична комунікація передбачає міжкультурну взаємодію, проте залишається відкритим питання: як врахувати культурні відмінності у форматі зустрічей, щоб уникнути комунікативних бар'єрів та забезпечити ефективність навчання? Як забезпечити баланс між навчальними цілями та реальними інтересами стейкхолдерів? Які методи оцінювання ефективності таких зустрічей є найбільш валідними? Як інтегрувати зустрічі у навчальні програми без перевантаження студентів? Чи можливо масштабувати цей підхід для різних спеціальностей?

Основна частина

Аналіз сучасних підходів до викладання англійської мови за професійним спрямуванням засвідчує, що ключовим викликом залишається пошук ефективних інструментів для поєднання академічного навчання з реальними комунікативними практиками. У цьому контексті особливого значення набувають концепції ESP, CLIL та experiential learning, які пропонують різні моделі інтеграції мовних та професійних знань. Водночас актуальним є питання автентичності комунікації, адже саме вона забезпечує студентам можливість формувати професійну компетентність у реальних умовах. Одним із перспективних інструментів, що поєднує ці підходи, виступає формат зустрічей зі стейкхолдерами, який дозволяє моделювати професійні сценарії та залучати студентів до практичної взаємодії з представниками професійної спільноти.

Теоретичні засади. Огляд концепцій ESP, CLIL та experiential learning. У сучасній методиці викладання англійської мови за професійним спрямуванням особливе місце займають три концептуальні підходи — ESP (English for Specific

Purposes), CLIL (Content and Language Integrated Learning) та experiential learning. Вони формують теоретичне підґрунтя для інтеграції мовного навчання з професійними практиками та забезпечують автентичність освітнього процесу.

ESP (English for Specific Purposes) виник як відповідь на потребу у спеціалізованому мовному навчанні для різних професійних сфер — бізнесу, права, медицини, інженерії. Основна ідея ESP полягає у тому, що навчання має бути максимально наближене до реальних комунікативних потреб студентів. Це означає роботу з автентичними текстами (звітами, контрактами, презентаціями), розвиток навичок ведення переговорів та використання професійної термінології. Таким чином, ESP забезпечує не лише мовну компетентність, а й готовність до практичного застосування англійської мови у професійному середовищі.

CLIL (Content and Language Integrated Learning) — це підхід, який інтегрує навчання предметного контенту та іноземної мови. У контексті англійської мови за професійним спрямуванням CLIL дозволяє студентам одночасно засвоювати знання зі своєї спеціальності (наприклад, фінанси чи оподаткування) та розвивати мовні навички. Така інтеграція створює умови для формування міждисциплінарної компетентності, де англійська мова виступає не лише засобом комунікації, а й інструментом професійного мислення. CLIL також сприяє підвищенню мотивації студентів, адже вони бачать безпосередній зв'язок між мовним навчанням та майбутньою професійною діяльністю.

Experiential learning (навчання через досвід), концептуалізоване Д. Колбом, ґрунтується на циклічній моделі: дія → рефлексія → концептуалізація → застосування. У цьому підході знання формуються не лише через теоретичне засвоєння, а й через практичну діяльність та осмислення власного досвіду. У контексті навчання англійської мови за професійним спрямуванням experiential learning означає залучення студентів до автентичних комунікативних ситуацій, де вони можуть застосовувати мовні знання у реальних або максимально наближених до реальних умовах. Це сприяє розвитку критичного мислення, комунікативної впевненості та здатності адаптуватися до непередбачуваних професійних викликів.

Таким чином, ESP, CLIL та experiential learning утворюють взаємодоповнюючу триаду, яка забезпечує комплексний підхід до формування професійно орієнтованої англійської компетентності. Вони підкреслюють важливість автентичності, інтеграції та практичної спрямованості навчання, що створює теоретичне підґрунтя для використання зустрічей зі стейкхолдерами як інноваційного педагогічного інструменту.

Роль автентичної комунікації у формуванні професійної компетентності. Одним із ключових чинників ефективного навчання англійської мови за професійним спрямуванням є автентичність комунікації. Автентична комунікація передбачає використання реальних мовних практик, які максимально наближені до умов професійної діяльності. Вона виходить за межі традиційних навчальних завдань, що часто зводяться до вправ із граматики чи перекладу, і натомість пропонує студентам досвід реальної взаємодії з колегами, клієнтами чи роботодавцями.

Автентичність у навчанні має кілька вимірів. По-перше, це мовний вимір, який полягає у використанні професійної термінології, жанрів ділового спілкування (звіт, презентація, контракт, переговори) та стилістично коректних формулювань. По-друге, це прагматичний вимір, що охоплює здатність студентів застосовувати мовні знання у конкретних комунікативних ситуаціях, враховуючи контекст, цілі та очікування співрозмовників. По-третє, це соціокультурний вимір, який передбачає врахування міжкультурних особливостей спілкування, що є особливо важливим у глобалізованому професійному середовищі.

Автентична комунікація сприяє формуванню професійної компетентності, яка включає не лише мовні навички, але й уміння ефективно взаємодіяти у професійному

контексті. Студенти, які беруть участь у реальних або наближених до реальних комунікативних практиках, розвивають здатність аргументувати власну позицію, вести переговори, презентувати результати роботи та вирішувати конфліктні ситуації англійською мовою. Це формує у них впевненість у власних силах та готовність до міжкультурного діалогу.

Крім того, автентична комунікація має значний вплив на мотивацію студентів. Коли вони бачать, що мовні знання безпосередньо застосовуються у професійних ситуаціях, зростає їхня зацікавленість у навчанні та прагнення до самовдосконалення. Це відповідає сучасним освітнім тенденціям, які акцентують на практичній спрямованості та компетентнісному підході.

Таким чином, автентична комунікація виступає не лише засобом навчання англійської мови, а й інструментом професійної соціалізації студентів. Вона забезпечує формування комплексної компетентності, що включає мовні, комунікативні та соціокультурні навички, і створює основу для успішної інтеграції майбутніх фахівців у міжнародне професійне середовище.

Визначення поняття «зустріч зі стейкхолдерами» як педагогічного інструменту. У сучасній освітній практиці дедалі більшої уваги набуває концепція залучення стейкхолдерів до навчального процесу. Під стейкхолдерами розуміють усіх зацікавлених учасників освітнього та професійного середовища — роботодавців, представників бізнесу, державних інституцій, професійних асоціацій, клієнтів та навіть колег-експертів. Їхня участь у навчанні англійської мови за професійним спрямуванням відкриває нові можливості для формування автентичної комунікативної практики студентів.

Зустріч зі стейкхолдерами у педагогічному контексті можна визначити як організовану освітню подію, що має чітку структуру та навчальні цілі, у межах якої студенти взаємодіють із представниками професійної спільноти англійською мовою. Такий формат виходить за межі традиційних рольових ігор чи симуляцій, адже він забезпечує реальну комунікацію з людьми, які представляють професійні інтереси та очікування.

Основними характеристиками зустрічей зі стейкхолдерами як педагогічного інструменту є: 1) автентичність: студенти стикаються з реальними питаннями, які виникають у професійній діяльності, а не з вигаданими сценаріями; 2) практична спрямованість: зустрічі моделюють конкретні професійні ситуації — переговори, презентації, обговорення кейсів, вирішення конфліктів; 3) діалогічність: студенти мають можливість вести дискусію, ставити запитання, аргументувати позицію та отримувати зворотний зв'язок від стейкхолдерів; 4) міжкультурний вимір: у випадку міжнародних стейкхолдерів студенти отримують досвід міжкультурної комунікації, що є важливим для глобалізованого ринку праці.

З педагогічної точки зору зустрічі зі стейкхолдерами виконують кілька функцій. По-перше, вони є інструментом інтеграції теорії та практики, адже дозволяють застосовувати мовні знання у реальних умовах. По-друге, вони виступають мотивуючим чинником, оскільки студенти бачать безпосередню користь від навчання. По-третє, вони сприяють формуванню професійної ідентичності, адже студенти починають усвідомлювати себе як майбутніх учасників професійної спільноти.

Таким чином, зустріч зі стейкхолдерами можна розглядати як інноваційний педагогічний інструмент, що поєднує концепції ESP, CLIL та experiential learning. Вона забезпечує автентичність комунікації, практичну спрямованість навчання та розвиток комплексної професійної компетентності студентів, роблячи процес вивчення англійської мови максимально наближеним до реальних умов професійної діяльності.

Результати дослідження / практичної апробації

Опис моделі проведення зустрічей. Практична апробація моделі зустрічей зі стейкхолдерами здійснювалася у форматі інтегрованих занять з англійської мови за професійним спрямуванням. Структура зустрічей передбачала три етапи:

1. Вступна частина — постановка завдань, розподіл ролей, визначення теми та очікуваних результатів.
2. Основна дискусія — активна взаємодія студентів зі стейкхолдерами у форматі переговорів, презентацій чи обговорення кейсів.
3. Підсумки та рефлексія — аналіз результатів, обговорення сильних та слабких сторін комунікації, формулювання висновків.

Ролі учасників були чітко визначені: студенти виступали як молодші спеціалісти, викладач виконував функцію модератора, а стейкхолдери — експертів, клієнтів чи роботодавців. Такий розподіл забезпечував автентичність комунікації та наближав навчальний процес до реальних професійних умов.

Приклади діалогів та кейсів

Для апробації було використано сценарії, які моделювали типові ситуації.

Scenario 1: FinTech and Digital Innovation

Meeting Objective: To integrate fintech innovations into the educational process.

Participants: banks, fintech companies, teachers, students.

Introduction: "Today we are discussing how to make the program modern thanks to fintech innovations."

Discussion:

Stakeholders: "Graduates should know blockchain and digital payments" / "Financial technologies are changing the market" / "Practice with fintech platforms is key"

Teachers: "We are integrating a fintech module" / "We will add cases of digital products" / "We will invite experts from fintech companies"

Students: "We want to work with real tools." / "Interesting examples of startups" / "Practice with mobile payments is needed"

Solution: module "Fintech and Innovation", guest lectures, practical cases.

Result: agreement on a new module and practice.

Scenario 2: Risk Management

Purpose of the meeting: to align training with the needs of risk management.

Participants: investment companies, banks, teachers, students.

Introduction: "Let's discuss forecasting and risk management skills"

Discussion:

Stakeholders: "We need experts who forecast risks" / "Risk management is the basis of stability" / "We expect knowledge of risk management tools"

Teachers: "Let's create crisis simulations" / "Let's add a forecasting module" / "Let's invite practitioners from banks"

Students: "We want to work on crisis cases" / "Learn to assess investment risks" / "Practice with real data will help"

Solution: simulation cases, forecasting module, cooperation with banks.

Summary: practical tools agreed upon.

Scenario 3: Soft skills

Meeting objective: to develop communication and leadership skills.

Participants: HR managers, teachers, students.

Introduction: "What soft skills do financiers need?"

Discussion:

Stakeholders: "Communication and presentation skills are key" / "Finance professionals need to work in a team" / "Critical thinking and leadership are important"

Lecturers: "We will add communication training" / "We will integrate group projects" / "We will invite HR experts"

Students: "We want more practice in presentations" / "We need team work training" / "Debates and discussions will help."

Solutions: soft skills training, group projects, HR workshops.

Conclusion: agreement on the integration of soft skills.

Scenario 4: Big Data

Meeting objective: to teach students how to work with big data.

Participants: analysts, lecturers, students.

Introduction: "Big Data is the key to modern finance"

Discussion:

Stakeholders: "Data analytics is needed for decisions." / "Expect knowledge of analysis tools" / "Big Data is changing the financial sector"

Teachers: "Let's create a laboratory" / "Let's add a Python module and" / "Integrate practice with real data"

Students: "We want to work with real data sets" / "We need practice with visualization" / "Interesting cases with Big Data"

Solution: laboratory, data analysis module, practical cases.

Summary: agreement on creating a laboratory.

Scenario 5: Internship

Purpose of the meeting: to organize internship for students.

Participants: banks, HR, teachers, students.

Introduction: "What internship opportunities can we offer?"

Discussion:

Stakeholders: "We are ready to accept students" / "Internship will help prepare personnel" / "Internship in companies is the best experience"

Lecturers: "We will integrate internship into the program" / "We will conclude agreements with companies" / "We will agree on an internship schedule"

Students: "Internship will help to understand real processes" / "We want to work in banks and investment companies" / "Internship will give a competitive advantage"

Solution: internship agreements, integration of internship into the program.

Result: agreement on partnership programs.

Scenario 6: IFRS International Standards

Meeting objective: to ensure compliance of programs with international standards.

Participants: audit firms, professional associations, lecturers, students.

Introduction: "Let's discuss the integration of IFRS into the program"

Discussion:

Stakeholders: "IFRS is a basic requirement" / "We expect practical skills in applying standards" / "Graduates should be ready for international clients"

Teachers: "Integrate IFRS examples" / "Add real-life case tasks" / "Invite auditors for workshops"

Students: "We want more practice with IFRS" / "Interesting examples of international companies" / "We need training on IFRS"

Solution: “IFRS Practice” module, cases, workshops.

Summary: IFRS integration agreed.

Scenario 7: Digital accounting tools

Meeting objective: to teach students about modern accounting software.

Participants: accountants, IT specialists, teachers, students.

Introduction: “What digital tools are needed for a modern accountant?”

Discussion:

Stakeholders: “SAP, QuickBooks, 1C are key systems” / “Accounting automation is becoming the standard” / “We expect knowledge of digital platforms”

Teachers: “We organize software training” / “We create a laboratory for practice” / “We integrate software into the educational process”

Students: “We want to practice on modern programs” / “We need training in accounting software” / “It is interesting to work with real databases”

Solution: software laboratory, training, integration of digital tools.

Summary: agreement on digital integration.

Scenario 8: Audit simulations

Meeting objective: to teach students auditing through practice.

Participants: auditors, teachers, students.

Introduction: “How to teach students auditing?”

Discussion:

Stakeholders: “Audit practice is the most important” / “Simulations will help to understand the process” / “We are ready to provide cases for training”

Teachers: “Let’s create simulation classes.” / “Integrate real cases” / “Let’s invite auditors for training”

Students: “We want to experience the real challenges of auditing work.” / “It’s interesting to work with audit cases” / “We need practice in the format of simulations”

Solution: simulation classes, cases from auditors, training.

Summary: agreement on practical simulations.

Scenario 9: Student Certification

Meeting Objective: To increase students’ competitiveness through certification.

Participants: Professional associations, teachers, students.

Introduction: “Are certification courses necessary for students?”

Discussion:

Stakeholders: “Certification increases competitiveness” / “Certificates confirm professional level” / “We prefer certified candidates”

Teachers: “We integrate certification modules into the program” / “We organize preparatory courses” / “We invite associations for cooperation”

Students: “Certification will help us in the labor market” / “We want to have access to international certificates” / “This will give us a competitive advantage”

Solution: certification modules, partnership with associations, preparatory courses.

Result: Agreement on launching certification courses.

Scenario 10: Ethics and Transparency

Meeting Objective: To create a culture of transparency and ethics among students.

Participants: companies, auditors, teachers, students.

Introduction: “What role do ethics play in accounting?”

Discussion:

Stakeholders: “Transparency is the key to trust” / “Ethical standards are the foundation of the profession” / “We expect high moral principles from graduates”

Teachers: “We will add an ethics module” / “We will integrate practical cases” / “We will invite experts for lectures”

Students: “We want more examples of ethical dilemmas” / “It is interesting to consider real cases” / “Ethics will help in professional activities”

Solution: “Ethics in Accounting” module, practical cases, guest lectures.

Summary: agreement on the integration of ethics.

Scenario 11: Legislative changes

Meeting objective: to adapt the program to current changes in legislation.

Participants: tax service, business associations, teachers, students.

Introduction: “Today we are discussing how to make the program relevant to changes in legislation.”

Discussion:

Stakeholders: “Students need to know current rules” / “Changes in legislation affect business” / “We expect knowledge of electronic reporting”

Teachers: “We will update the materials every semester” / “We will add a module on legislative changes” / “We will invite tax experts”

Students: “We want more examples of new regulations” / “We need practice with electronic reporting” / “Interesting guest lectures”

Solution: regular update of materials, “E-reporting” module, guest lectures.

Result: agreement on updating the program.

Scenario 12: Tax Planning

Meeting Objective: To teach students about strategic tax planning.

Participants: Business associations, consultants, teachers, students.

Introduction: “Let’s discuss tax planning as a business tool.”

Discussion:

Stakeholders: “Tax planning reduces risks” / “It helps businesses be efficient” / “We expect knowledge of optimization strategies”

Teachers: “Let’s add a tax planning module” / “Integrate business practice cases” / “Invite consultants for trainings”

Students: “We want to learn how to optimize tax expenses” / “It’s interesting to work with real cases.” / “We need practice in planning.”

Solution: “Tax Planning” module, cases, trainings.

Result: agreement on planning integration.

Scenario 13: International Taxation

Meeting Objective: To prepare students to work with international tax systems.

Participants: international companies, tax consultants, teachers, students.

Introduction: “Today we are discussing international taxation.”

Discussion:

Stakeholders: “International companies need knowledge of double taxation” / “We expect skills in working with transfer pricing” / “It is important to know international agreements”

Teachers: “We will add a module on international taxation” / “We will integrate cases of international companies.” / “We will invite consultants for lectures”

Students: “We want more examples of international cases” / “It is interesting to work with double taxation agreements” / “We need practice with transfer pricing”

Solution: “International Taxation” module, cases, guest lectures.

Summary: Agreement on the integration of the international bloc.

Scenario 14: Tax risks and liability

Meeting objective: To teach students to assess tax risks and liability.

Participants: tax service, business associations, teachers, students.

Introduction: "Let's discuss tax risks and liability"

Discussion:

Stakeholders: "Companies need to know about fines" / "Tax risks affect business" / "We expect knowledge of control mechanisms."

Teachers: "We will add a module on tax risks" / "We will integrate practical cases" / "We will invite representatives of the tax service"

Students: "We want more examples of fines" / "It is interesting to work with risk cases" / "We need practice in responsibility"

Solution: module "Tax risks", cases, guest lectures.

Summary: agreement on risk integration.

Scenario 15: Electronic services and digitalization

Purpose of the meeting: to teach students to use electronic services of the tax service.

Participants: tax service, IT specialists, teachers, students.

Introduction: "Today we are discussing electronic services and digitalization"

Discussion:

Stakeholders: "E-reporting is becoming a standard" / "Digitalization reduces risks" / "We expect knowledge of electronic services"

Teachers: "We will add a digitalization module" / "We will integrate practice with electronic reporting" / "We will invite IT specialists"

Students: "We want more practice with electronic services" / "It is interesting to work with electronic platforms" / "We need practice in digital reporting"

Solution: "Electronic services" module, practical cases, guest lectures.

Result: agreement on the integration of digitalization.

Ці кейси дозволили студентам застосувати мовні знання у реальних комунікативних ситуаціях, що значно підвищило рівень їхньої професійної готовності.

Аналіз ефективності. Результати апробації свідчать про позитивний вплив зустрічей зі стейкхолдерами на формування професійно орієнтованої англомовної компетентності студентів. Мовні навички: студенти продемонстрували покращення у використанні професійної термінології, стилістично коректних формулювань та жанрів ділового спілкування. Комунікативна впевненість: спостерігалось зменшення страху перед публічними виступами, розвиток навичок аргументації та здатності вести переговори англійською мовою. Мотивація: студенти відзначали підвищення інтересу до навчання, оскільки бачили практичну користь від здобутих навичок та їхню релевантність для майбутньої професійної діяльності. Soft skills: зустрічі сприяли розвитку критичного мислення, командної роботи та міжкультурної чутливості, що є важливими складовими сучасної професійної компетентності.

Таким чином, апробація підтвердила ефективність використання зустрічей зі стейкхолдерами як інноваційного педагогічного інструменту, що поєднує автентичність комунікації, практичну спрямованість та розвиток комплексних навичок студентів.

Обговорення

Порівняння з традиційними методами. Традиційні методи навчання англійської мови за професійним спрямуванням — рольові ігри та кейс-стаді — мають певні переваги, проте їхня ефективність часто обмежується штучністю ситуацій. Рольові ігри

дозволяють студентам відпрацювати мовні конструкції та професійну термінологію, але вони не завжди відображають реальні умови комунікації. Кейс-стаді, у свою чергу, забезпечують аналітичний підхід до вирішення проблем, проте здебільшого залишаються теоретичними і не включають живої взаємодії з представниками професійної спільноти. На цьому тлі зустрічі зі стейкхолдерами демонструють значну перевагу, адже вони поєднують автентичність, практичність та міжособистісну взаємодію, створюючи умови для формування комплексної професійної компетентності.

Переваги. Зустрічі зі стейкхолдерами мають низку очевидних переваг. По-перше, вони забезпечують автентичність комунікації, що дозволяє студентам застосовувати мовні знання у реальних або максимально наближених до реальних умовах. По-друге, вони сприяють підвищенню мотивації, адже студенти бачать практичну користь від навчання та його безпосередній зв'язок із майбутньою професійною діяльністю. По-третє, такі зустрічі сприяють розвитку soft skills — критичного мислення, командної роботи, адаптивності та міжкультурної чутливості, що є важливими складовими сучасної професійної компетентності.

Обмеження. Водночас використання зустрічей зі стейкхолдерами має певні обмеження. Найбільш очевидним є питання ресурсозатратності: організація таких зустрічей потребує значних зусиль з боку викладачів та адміністрації, а також наявності партнерських зв'язків із представниками професійної спільноти. Крім того, необхідна ретельна підготовка сценаріїв, щоб забезпечити баланс між навчальними цілями та інтересами стейкхолдерів. Ще одним викликом є масштабованість: у великих групах студентів забезпечити автентичність та індивідуальну взаємодію значно складніше.

Пропозиції щодо удосконалення моделі. Для подолання зазначених обмежень можна запропонувати кілька напрямів удосконалення моделі. По-перше, доцільним є використання гібридного формату, який поєднує реальні зустрічі зі стейкхолдерами та онлайн-симуляції, що дозволяє зменшити ресурсні витрати та забезпечити масштабованість. По-друге, варто розробити стандартизовані сценарії для різних спеціальностей, які можна адаптувати до конкретних навчальних програм. По-третє, необхідно інтегрувати оцінювання soft skills у навчальні плани, щоб забезпечити комплексний підхід до формування професійної компетентності. Нарешті, перспективним є створення міжуніверситетських платформ для обміну досвідом та сценаріями, що сприятиме поширенню практики зустрічей зі стейкхолдерами у різних освітніх контекстах.

Висновки

Проведене дослідження підтвердило ефективність використання зустрічей зі стейкхолдерами як інноваційного інструменту навчання англійської мови за професійним спрямуванням. Такий формат забезпечує автентичність комунікації, дозволяє студентам застосовувати мовні знання у реальних професійних ситуаціях та сприяє формуванню комплексної компетентності, що включає мовні, комунікативні та соціокультурні навички.

Зустрічі зі стейкхолдерами мають значний мотиваційний потенціал, адже студенти бачать практичну користь від навчання та його безпосередній зв'язок із майбутньою професійною діяльністю. Водночас вони сприяють розвитку soft skills — критичного мислення, командної роботи, адаптивності та міжкультурної чутливості.

Разом із тим, методика має певні обмеження, пов'язані з ресурсозатратністю, потребою у партнерських зв'язках та складністю масштабування для великих груп студентів. Це вимагає подальшої стандартизації та методичного удосконалення моделі.

Подальші дослідження можуть бути спрямовані на: 1) міждисциплінарне розширення, зокрема застосування моделі зустрічей зі стейкхолдерами у навчанні

англійської мови для різних професійних галузей; 2) цифровізацію процесу, зокрема розробку онлайн-симуляцій та інтерактивних платформ для проведення віртуальних зустрічей зі стейкхолдерами у дистанційному форматі; 3) емпіричні дослідження, зокрема, кількісне та якісне вимірювання ефективності цього підходу (мовні результати, рівень мотивації, розвиток soft skills); 4) методичне удосконалення, зокрема створення стандартизованих сценаріїв та інструментів оцінювання для інтеграції у навчальні програми різних університетів; 5) міжуніверситетську співпрацю — створення платформ для обміну досвідом, сценаріями та результатами апробації, що сприятиме поширенню практики у різних освітніх контекстах.

Список джерел

1. Dudley-Evans, T., & St John, M. J. *Developments in English for Specific Purposes: A multi-disciplinary approach*. Cambridge: Cambridge University Press. 1998. 301 p.
2. Kolb, D. A. *Experiential Learning Experience as the Source of Learning and Development*. Englewood Cliffs, NJ Prentice Hall. (1984).
3. URL: <http://www.learningfromexperience.com/images/uploads/process-of-experiential-learning.pdf>
4. Ruiz de Zarobe, Y. *Content and Language Integrated Learning (CLIL)*. Cambridge: Cambridge University Press. 2025. <https://doi.org/10.1017/9781009439251>
5. Pérez-Cañado, M. L. CLIL research in Europe: Past, present, and future. *International Journal of Bilingual Education and Bilingualism*, 2012. 15(3), P. 315–341. <https://doi.org/10.1080/13670050.2011.630064>
6. Freeman, R. E. *Strategic management: A stakeholder approach*. Cambridge: Cambridge University Press. 2010. http://papers.ssrn.com/paper.taf?abstract_id=263511
7. Hyland K. *English for Academic Purposes: An Advanced Resource Book*. New York: Routledge, 2006. 356 p.
8. Dudley-Evans, T., & St John, M. J. *Developments in English for Specific Purposes: A multi-disciplinary approach*. Cambridge University Press. 1998. 301 p. DOI:[10.1016/S0889-4906\(99\)00026-5](https://doi.org/10.1016/S0889-4906(99)00026-5)
9. Basturkmen, H. *Ideas and options in English for specific purposes*. Lawrence Erlbaum Associates. New York: Routledge, 2006. 200 p. <https://doi.org/10.4324/9781410617040>
10. Штепа А. Л. Якість викладання англійської мови за професійним спрямуванням студентам економічних спеціальностей. *Наукові записки Міжнародного гуманітарного університету: Одеса: Видавничий дім, 2020. С. 107–110. <http://www.sci-notes.mgu.od.ua/archive/v33/25.pdf>*
11. Деяк Ю. М., Деяк М. Ю., Іщенко Т. М. Формування фахової мовної компетентності при навчанні студентів економістів курсу англійської мови. *Інноваційна педагогіка*. Вип. 59. 2023. С. 121–123. <http://www.innovpedagogy.od.ua/archives/2023/59/25.pdf> DOI <https://doi.org/10.24919/2308-4863/64-1-51>
12. Гаврилук Н. М. Професійна освіта: викладання англійської студентам економічних спеціальностей. *Вісник університету імені Альфреда Нобеля. Серія «Педагогіка і психологія». Педагогічні науки*. 2022. № 1 (23). С. 143-148. <https://pedpsy.duan.edu.ua/images/PDF/2022/1/18.pdf>
13. Protasova A., Svoboda A. Features of teaching English for students majoring in economics. *International Science Journal of Education & Linguistics*. 2024. Vol. 3(2). P. 89–95. <https://doi.org/10.46299/jisjel.20240302.10>

15. Ступницький О., Приятельчук О. Міждисциплінарний підхід до формування універсальних компетенцій у процесі вивчення дисциплін освітньої програми «Міжнародний бізнес». Економіка та суспільство. 2021. № 25. <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-25-47>
16. Усик Л., Чорна В., Петухова О. Формування професійної компетентності студентів у процесі вивчення англійської мови за професійним спрямуванням. Український Педагогічний журнал. 2021. № 3. С. 51–57. <https://doi.org/10.32405/2411-1317-2021-3-51-57>
17. Корольчук Л. Особливості викладання іноземної мови за професійним спрямуванням для студентів спеціальності «міжнародні економічні відносини». Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання в підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми. Вип. 75. 2025. С. 69-79. <https://doi.org/10.31652/2412-1142-2025-75-69-79>
18. Нікітенко В., Гриша С., Бобраков В. Розвиток професійного спілкування іноземною мовою: практично-орієнтований підхід у вищій економічній освіті. Humanities Study. №23 (100). 2025. С. 181–187. DOI <https://doi.org/10.32782/hst-2025-23-100-19>